

Gedrags protocol

Op IKC De Piramide vinden we het belangrijk dat ieder kind, elke ouder en alle medewerkers zich veilig en prettig voelen op school. Alleen in een positieve en veilige omgeving kunnen kinderen zich optimaal ontwikkelen.

In dit gedragsprotocol staan duidelijke afspraken over hoe we met elkaar omgaan en wat we van de kinderen verwachten. De leerlingen leren samen te spelen, conflicten op te lossen en verantwoordelijkheid te nemen. Ouders en medewerkers zorgen samen voor een fijne sfeer op school, waarin we elkaar vertrouwen en het goede voorbeeld geven aan de kinderen.

In dit gedragsprotocol leggen we ook uit hoe IKC De Piramide ongewenst gedrag probeert te voorkomen. Met ongewenst gedrag bedoelen we: het niet nakomen van klassenafspraken, schoolafspraken, of het in gevaar brengen van de sociale of fysieke veiligheid van zichzelf, andere leerlingen of het team. Verder staat in dit protocol welke stappen we nemen als er toch ongewenst gedrag voorkomt. We hanteren een duidelijke en vaste aanpak om gewenst gedrag te stimuleren.

IKC DE PIRAMIDE

GRO-UP KINDEROPVANG | OPENBAAR PRIMAIR ONDERWIJS ZOETERMEER

Preventie van ongewenst gedrag

Schoolafspraken

Ruimte	Regels
Bibliotheek	- Fluisterstem - Netjes met de boeken omgaan en boeken opruimen - Alleen lenen met biebhelp
Toilet	- Schoon achterlaten - Handen wassen in de klas - Wacht op je beurt - Stil zijn en deuren zachtjes dichtdoen
Gangen	- Stil en rustig lopen - Met de klas in de rij - Afblijven van spullen
Werkplekken	- Fluisterstem - Netjes opruimen - Rustig werken
Trap	- Rustig lopen - Afstand houden - Rechterkant van de trap
Aula	- Fluisterstem - Rustig lopen - Netjes achterlaten
Ingang	- Leerlingen zetten devices uit - Dieren wachten buiten - Rustig naar binnen lopen - Voor 8.20 wachten we buiten - Ouders brengen de kinderen 's ochtends tot aan de trap
Kapstokken	- Jas en tas opruimen - Geef elkaar ruimte
Kleedkamer	- Fluisterstem - Deuren achter je dicht - Alleen aan je eigen spullen komen - Rustig omkleden - Spullen ophangen of op de bank leggen aan de goede kant van de kleedkamer - Deodorant in de douche opspuiten
Fietsenstalling	- Fiets op slot en binnen de fietsvakken - Rustig lopen - Geef elkaar ruimte op de trap
Schoolplein	- Fiets aan de hand - Rookvrij - Dieren aan de lijn - Voetballen alleen voor 8:15 en na 15:30

Klassenafspraken

In de klas maken we aan het begin van het schooljaar samen afspraken over de regels. Hierbij kan ook een beloningssysteem worden ingesteld om goed gedrag te stimuleren. In elke klas gebruiken we een stoplicht met knijpers voor iedere leerling. Zo wordt duidelijk wat de gevolgen zijn van ongewenst gedrag. In de bovenbouw maken we daarnaast extra afspraken over hoe we met elkaar omgaan op sociale media.

Op school gaan de devices van de leerlingen uit. Incidenten rond sociale media die buiten schooltijd gebeuren zijn in eerste instantie de verantwoordelijkheid van ouders. Wanneer wij op school merken dat er iets speelt in de online omgeving van een leerling, informeren we de ouders.

De meeste sociale media-apps hebben een minimumleeftijd van 13 jaar (zoals WhatsApp, Instagram, Snapchat en TikTok). Dit is niet voor niets: basisschoolkinderen kunnen de gevolgen van onlinecommunicatie vaak nog niet goed inschatten en zijn gevoelig voor de prikkels van algoritmes. Daarom vragen wij ouders om actief mee te kijken met het onlinegedrag van hun kind. Op school geven we vanaf groep 5 les in mediawijsheid. Zo maken we kinderen bewust van hun gedrag online.

Gouden weken

Na iedere zomervakantie starten de 'Gouden weken' waarin we vooral oog hebben voor groepsvorming. Tijdens deze weken wordt er in iedere groep veel geïnvesteerd in het vormen van een positieve groep door diverse spelletjes en het bepalen van de klassenafspraken.

Mochten na de klassenafspraken en de gouden weken een onprettige sfeer in de klas ontstaan kan er een speciaal traject met de groep worden gestart onder begeleiding van AOK. Ouders worden in dat geval geïnformeerd over de aanpak van de groep.

Kwink

In alle groepen wordt er minstens 1 keer per week lesgegeven uit KWINK, de methode voor sociaal-emotionele leren. Via deze methode krijgen de kinderen onderstaande vaardigheden op een structurele wijze aangeleerd:

- Besef hebben van jezelf
- Besef hebben van de ander
- Keuzes kunnen maken
- Zelfmanagement
- Relaties kunnen hanteren

Pesten

Er is een verschil tussen pesten en plagen:

Kenmerken	Pesten	Plagen
Definitie	Herhaald, bewust gedrag om macht uit te oefenen over een persoon.	Onschuldig, licht gedrag dat bedoeld is om te lachen zonder schadelijke bedoelingen.
Intentie	Bedoeld om schade te veroorzaken, angst, pijn of vernedering.	Geen schadelijke bedoelingen; het is meestal speels en vriendelijk.
Herhaling	Meestal aanhoudend gedrag, vaak over een langere periode.	Kan incidenteel zijn of kortstondig, zonder voortdurende intimidatie.
Machtsongelijkheid	Er is vaak een duidelijk verschil in macht tussen de pester en het slachtoffer.	Meestal is er geen duidelijk machtsverschil, en de deelnemers zijn meestal gelijken.
Impact op slachtoffer	Kan leiden tot ernstige emotionele, psychologische en fysieke schade.	Heeft meestal geen ernstige negatieve gevolgen voor het slachtoffer.
Reactie van slachtoffer	Slachtoffer voelt zich vaak machteloos, angstig of depressief.	Slachtoffer kan meestal lachen of terugplagen zonder ernstige gevolgen.
Maatschappelijke gevolgen	Kan leiden tot langdurige psychologische schade en heeft maatschappelijke aandacht nodig.	Wordt meestal als normaal sociaal gedrag beschouwd en heeft geen ernstige maatschappelijke gevolgen.

- **Stap 1:**
Leerkracht gaat in gesprek met de betrokken kinderen. Het doel hiervan is om de hulpvragen van de pester en gepeste kind duidelijk te krijgen. Ouders worden geïnformeerd.
- **Stap 2:**
Intern overleg tussen leerkracht, AOK en directie waarin interventies afgestemd worden. Wat is nodig om het pesten te stoppen. Wat hebben het gepeste kind, de pester, de klas en de leerkracht nodig? Ook wordt besproken op welke wijze de evaluatie zal plaatsvinden.
- **Stap 3:**
Interventies/afspraken maken met leerlingen, ouders (pester en gepeste kind) en de klas. Afhankelijk van het pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de JGZ, begeleider passend onderwijs (BPO) of schoolmaatschappelijk werk.
- **Stap 4:**
Na twee weken volgt een evaluatie met betrokkenen: Leerlingen, ouders van betrokken leerlingen, AOK (naar gelang). Wanneer het gedrag is verbeterd, worden de afspraken voortgezet en blijft het contact met ouders. Wanneer het gedrag niet verbetert, volgen er consequenties welke door school worden bepaald.
- **Stap 5:**
Leerkracht, AOK en directie monitoren de voortgang en het proces. Indien het pesten niet stopt, ondanks de consequenties die bij stap 4 volgden, worden de stappen 2,3 en 4 herhaald, waarbij het protocol schorsen en verwijderen als consequentie wordt ingezet.

Consequenties bij ongewenst gedrag

Knijpersysteem

1. Aanspreken leerling
2. Waarschuwing
3. Time-in: voor 15 minuten aan een aparte tafel in de klas
4. Time-out: voor een dagdeel schoolwerk maken in een andere klas. Ook bij buitenspelen gaat het kind met de time-out klas mee. In de kleine pauze blijven ze bij de leerkracht staan, in de grote pauze spelen ze mee. Vanaf groep 5 krijgen kinderen een time-out formulier mee.

Bij iedere stap wordt met de leerling besproken:

- Wat doet de leerling?
- Wat zijn de gevolgen van het gedrag?
- Waarschuwen
- Positieve verwachting uitspreken

Aanpak groep 1/2

Jonge kinderen ontdekken de wereld vooral vanuit zichzelf en hun eigen beleving. Het begrenzen van gedrag hoort bij de basis van het pedagogisch handelen in de groep. Daarom gebruiken we bij de kleuters geen stoplichtsysteem, maar een *time-in* binnen de eigen groep.

Wanneer het gedrag van een kleuter echter escaleert en/of zorgt voor een onveilige situatie voor zichzelf, klasgenoten of de leerkracht, kan de leerling tijdelijk een *time-out* krijgen buiten de groep. Daarna volgt altijd een gesprek met de leerkracht. Samen maken we afspraken over hoe het kind in het vervolg beter met de situatie kan omgaan.

Gym

Het knijpersysteem zoals boven vermeld wordt ook gebruikt tijdens de gymles. Als een leerling een time-out krijgt in de gymles dan moet het kind zich omkleden en wachten in de kleedkamer om voor een dagdeel naar een andere klas te gaan. Daarnaast zal de leerling de volgende gymles niet mee doen en zal de leerling in de klas een vervangende opdracht maken.

Tijdens de gymles dragen de kinderen gymkleden en zijn alle sieraden af. Als een kind zijn of haar gymkleden is vergeten dan dragen de kinderen een gymshirt van school. Als een leerling zich niet aan de regels houdt, kan er niet worden meegegynd.

Als een leerling een blessure heeft en daardoor niet mee kan doen is het belangrijk dat de ouders een briefje meegeven of een bericht sturen naar de leerkracht via Parro. Er wordt rekening gehouden met de blessure tijdens gym of de leerling krijgt een vervangende taak in de klas.

Maatjesklassen voor time-out

1/2a ↔ 1/2b

1/2c ↔ 3

4a → 5a

4b → 5b

5a → 6b

5b → 6a

6a → 4a

6b → 4b

7a ↔ 8a

7b ↔ 8b

Gevolgen time-out

- Ouders worden telefonisch geïnformeerd als het kind een time-out heeft gekregen
- Na 3 keer time-out tussen twee vakanties worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met leerkracht en AOK om een inzet te bepalen om het gedrag te verbeteren.
- Wanneer vaker dan drie keer per periode een time-out nodig is en ouders geen medewerking geven om het gedrag te verbeteren, worden leerling en ouders uitgenodigd voor een gesprek met de directeur.
- Wanneer het gedrag aanhoudt, kan de directeur overgaan tot het schorsen van de leerling voor een bepaalde periode.

Extreem gedrag

Bij extreem gedrag waarbij de sociale en fysieke veiligheid van leerlingen of personeel in het geding komt kan er direct worden overgaan tot schorsing. Hierbij wordt een schorsingsbrief naar ouders gestuurd, met daarin de aanleiding en eventueel het schoolwerk waar de leerling verder aan kan werken. Voordat de leerling weer wordt toegelaten tot de lessen, vindt er een herstelgesprek plaats met de (adjunct-)directeur, het betrokken teamlid en de ouder(s) en het kind, om herhaling te voorkomen.

Een schorsing bestaat uit minimaal een dagdeel en maximaal 5 dagen. Als een leerling langer dan 1 volledige lesdag is geschorst moet de school dit melden bij de onderwijsinspectie en de leerplichtambtenaar. Ouders kunnen bij een schorsing van langer dan 1 dag een bezwaar indienen bij het College van Bestuur. In de schorsingsbrief staat de bezwaarprocedure vermeld. Een schorsing kan een consequentie zijn van ongewenst gedrag door een leerling of door een ouder. Bij extreem gedrag van ouders kan de school ook overgaan tot een schoolpleinverbod voor een bepaalde tijd.

Voor meer informatie zie het protocol schorsen en verwijderen.